

Geen alternatief voor het Europees Parlement

Column 8, 2009
Tom Eijsbouts

FD/10 april 2009

Over twee maanden zijn de Europese verkiezingen. De eerste gerschattende betogen over het Europees Parlement verschijnen alweer in de pers. Een oude traditie, die verhalen. Als beginnend journalist heb ik mezelf er eens aan overgegeven. Het is een goede vingeroefening, de gekkigheden en het gebrek aan macht van dit instituut uit te vergroten.

Inmiddels ben ik ervan overtuigd geraakt dat deze uitvergro-

ting van de onmacht van het Europees Parlement vaak uitging is van de onmacht bij Brusselse journalisten om greep te krijgen op hun onderwerp, de Unie. Een correspondent van de NRC, eerder een uitstekend politiek redacteur in Den Haag, schreef na enkele jaren Brussel een zo giftig stuk over de Unie en haar irrelevantie, dat je er alleen frustratie over die onmacht in kon lezen.

Hoe komt het dat Brussel zelfs voor de meest ervaren politiek redacteur zo'n moeilijke standplaats is? De eerste verklaring is dat de macht daar anders in elkaar zit dan in Den Haag. Wat je voor het centrum van de macht aanziet, de Europese Commissie, blijkt geen regering te zijn met haar eigen programma. Het parlement dat deze niet-regering moet controleren, heeft zelfs daarvoor de middelen niet. Want het kan een commissaris niet wegturen. Behalve dat de Commissie geen programma heeft, heeft ze ook geen ondersteune-

nende meerderheid in het parlement. Hoe kan dat nu een echt parlement zijn?

De zich warmlopende Nederlandse kandidaten die beweren in Brussel de Nederlandse belangen te gaan verdedigen tegen die Commissie, zullen snel van een koude kermis thuiskomen, schreven correspondenten Han Dirk Hekking en Martin Visser op 24 januari in deze krant. Daarin hadden ze gelijk. Ze hebben ook gelijk, te zeggen dat Europa door de lidstaten wordt gerund. Maar ik weet niet of ze gelijk hadden toen ze daaruit concludeerden: als Europa ergens democratisch gecontroleerd wordt, of beter gezegd, gecontroleerd zou kunnen worden, dan is het in de Tweede Kamer.

**Bij het verkeer
tussen hoofdsteden
zijn nationale
parlementen
vrijwel machteloos**

Als dit allemaal waar zou zijn, dan zou niet alleen het Europees Parlement zinloos zijn, maar ook het correspondentenschap voor de krant in Brussel minder zinvol.

Want een goede politieke correspondent volgt toch niet alleen de bureaucratie? Hij is er ook voor de politiek. Als niet de Commissie de baas blijkt te zijn maar de lidstaten, moet je dan inderdaad niet gewoon terug naar je eigen hoofdstad en naar het parlement daar, dat toch de echte controle over Brussel uitoefent?

Maar deze gevolgtrekking is onjuist. De Europese macht ligt namelijk wel bij de lidstaten, maar niet in elk van de hoofdsteden afzonderlijk. Ze ligt tussen die hoofdsteden. Nationale parlementen zijn in dat verkeer tussen de hoofdsteden vrijwel machteloos.

Het Europees Parlement doet er lang over die macht te vinden. Het heeft zich vooral gericht op de Brusselse bureaucratie in plaats van op de lidstaten en hun verkeer. Het zal nog lang duren

voordat het die macht ook beet heeft. Maar het is de enige volksvertegenwoordiging die dit spel zal kunnen organiseren.

De Brusselse correspondent hoeft zolang niet te wachten om de aandacht wat te verplaatsen van de Brusselse bureaucratie op zichzelf, met haar uitputtende wirwar van plannen, ambtenaren en technische problemen. Hij/zij kan Brussel nu al leren zien als het brandpunt van politieke spanningen, gevechten en ontwikkelingen tussen de hoofdsteden en tussen de Europese politieke groepen die daar hun kwartieren hebben, en tussen de heersende ideeën.

Het is een hele omschakeling, maar begrip van de ontwikkeling die het Europees Parlement door maakt, kan daarbij helpen.

Tom Eijsbouts is hoogleraar Europees constitutioneel recht en zijn geschiedenis aan de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Universiteit van Amsterdam.